

Niniejszy dokument zawiera najważniejsze informacje o produkcie. Pełne informacje o produkcie podawane są przed zawarciem umowy ubezpieczenia i zawarte są w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia WARTA UPRAWY symbolu C8342 (zwanymi dalej OWU). Powyższe OWU obowiązują od dnia 22 czerwca 2025 roku.

Jakiego rodzaju jest to ubezpieczenie?

WARTA UPRAWY to produkt na podstawie którego producent rolny może ubezpieczyć uprawę produktów rolnych do których:

1. mają zastosowanie dopłaty do składek ze środków budżetu państwa zgodnie z ustawą o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z dnia 7 lipca 2005 r.
2. dopłaty, o których mowa w pkt 1 nie mają zastosowania.

Co jest przedmiotem ubezpieczenia?

Przedmiotem ubezpieczenia jest plon główny upraw wysiewanych lub wysadzanych do gruntu:

- ✓ zboża,
- ✓ rzepaku i rzepiku oraz pozostałych roślin oleistych,
- ✓ kukurydzy przeznaczonej na ziarno lub na paszę,
- ✓ buraków cukrowych lub pastewnych,
- ✓ ziemniaków,
- ✓ roślin strączkowych,
- ✓ warzyw gruntowych,
- ✓ chmielu,
- ✓ tytoniu,
- ✓ owoców drzew i krzewów owocowych oraz truskawek,
- ✓ nasadzeń drzew i krzewów owocowych oraz truskawek,
- ✓ roślin włóknistych,
- ✓ roślin pastewnych,
- ✓ ziół,
- ✓ innych roślin, po dokonaniu indywidualnej oceny i uzyskaniu akceptacji WARTY.

Przedmiot ubezpieczenia może zostać objęty ochroną ubezpieczeniową w zakresie ryzyk wymienionych w § 4–6 OWU.

Suma ubezpieczenia ustalana jest indywidualnie, odrębnie dla każdej uprawy objętej ochroną, na 1 ha tej uprawy.

W umowie ubezpieczenia z dopłatą do składek ze środków budżetu państwa, suma ubezpieczenia na 1 ha dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia nie może przekroczyć wartości określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rolnictwa w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia, obowiązującym w roku zawarcia umowy ubezpieczenia.

Za zgodą WARTY suma ubezpieczenia może zostać określona powyżej wartości maksymalnej określonej według ww. rozporządzenia, zwana nadwyżkową sumą ubezpieczenia. Do składki obliczonej od nadwyżkowej sumy ubezpieczenia dopłata do składki ze środków budżetu państwa nie przysługuje.

Czego nie obejmuje ubezpieczenie?

- ✗ określonej w § 7 ust. 1 OWU utraty plonu głównego poniżej przewidywanej wielkości plonu na danym polu lub jego części,
- ✗ szkód, powstałych na skutek ujemnych skutków przezimowania, w uprawach, które przed zakończeniem jesiennej wegetacji nie znajdowały się przynajmniej w fazach rozwoju określonych w § 7 ust. 2 pkt 1 OWU i nie wykazywały średnio przynajmniej obsady w sztukach na 1 m² podanej w wymienionym paragrafie.

Jakie są ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej?

Nie odpowiadamy m.in. za szkody:

- ! wynikające z zapisów § 7 ust. 2 pkt 2–17 oraz ust. 3–10 OWU, a w szczególności szkody wynikające ze zdarzeń, które nastąpiły przed początkiem okresu odpowiedzialności oraz następstw tych zdarzeń nawet jeśli wystąpiły po rozpoczęciu okresu odpowiedzialności,
- ! szkody powstałe na skutek gradu, powodzi, przymrozków wiosennych, suszy oraz zastoisk wodnych powstałe przed upływem 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia (karencja w ochronie ubezpieczeniowej),
- ! szkody powstałe na skutek przymrozków wiosennych, suszy i ujemnych skutków przezimowania powstałych przed terminem określonym w § 10 ust. 5 OWU,
- ! szkody powstałe na skutek przymrozków wiosennych, suszy i ujemnych skutków przezimowania powstałych po terminie określonym w § 11 ust. 1 OWU,
- ! szkody w poszczególnych uprawach powstałe po terminie określonym w § 11 ust. 2 OWU,
- ! po zakwalifikowaniu przez przedstawiciela WARTY uprawy do zaorania (w przypadku szkody całkowitej), przy zniszczeniu uprawy z powodu zdarzeń innych niż ubezpieczone ryzyka,
- ! po dokonaniu zbioru plonu głównego, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o ryzyka wymienione w § 4 ust. 7 pkt 1 b–c oraz § 6 OWU.

Gdzie obowiązuje ubezpieczenie?

- ✓ Odpowiedzialność WARTY obejmuje szkody powstałe na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Co należy do obowiązków Ubezpieczonego?

- opłata składki za ubezpieczenie (o ile jest jednocześnie zawierającym umowę ubezpieczenia),
- podanie wszystkich znanych okoliczności dotyczących ryzyka zgodnie z postanowieniami § 8 ust. 9 OWU,
- określenie klasy bonitacyjnej gleby na każdej działce, na której znajduje się lub będzie się znajdować zgłoszona do ubezpieczenia uprawa, zgodnie z § 8 ust. 2 OWU,
- dokonanie zasiewu lub wysadzenia roślin i zbioru plonów w terminach agrotechnicznych właściwych dla danej uprawy oraz wykonywać zalecane zabiegi uprawowe i ochronne,
- umożliwienie przedstawicielowi WARTY w trakcie trwania okresu ubezpieczenia sprawdzenia jakościowego i ilościowego stanu uprawy oraz dokumentacji dotyczącej wartości ubezpieczonych upraw,
- udostępnienie do wglądu WARCIE lub jej przedstawicielowi dokumentacji o której mowa w § 22 ust. 4 OWU,
- w przypadku zgłoszenia roszczenia działanie zgodnie z postanowieniami OWU, a zwłaszcza:
 - użycie dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżeniu szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
 - w przypadku podejrzenia przestępstwa powiadomienie miejscowego organu Policji niezwłocznie o zajściu zdarzenia, najpóźniej 12 godzin od ujawnienia się zdarzenia;
 - zawiadomienie WARTY o zaistniałym zdarzeniu ubezpieczeniowym w terminie 7 dni od dnia jego zajścia lub uzyskania informacji o jego zajściu (z zastrzeżeniem § 23 ust. 5 OWU), z podaniem informacji wymienionych w § 23 ust. 1 pkt 3 OWU;
 - zabezpieczenie możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę;
 - nie dokonywania zmian w przedmiocie ubezpieczenia, do czasu przybycia przedstawiciela WARTY w celu ustalenia zakresu, okoliczności i wysokości szkody.

Jeżeli Ubezpieczony zamierza dokonać zbioru dotkniętej szkodą ubezpieczonej uprawy lub wykonać zabiegi agrotechniczne związane z zastosowaniem uprawy zastępczej, zobowiązany jest poinformować WARTĘ o planowanych działaniach i uzyskać wyrażoną w formie pisemnej lub z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zgodę WARTY na zmianę stanu uprawy, z zastrzeżeniem, że zobowiązany jest w takim przypadku pozostawić poletko kontrolne.

Jak i kiedy należy opłacać składki?

- składkę można opłacić gotówką, przelewem lub kartą kredytową,
- składka jest płatna jednorazowo lub w ratach,
- terminy płatności składki i rat oraz ich wysokość określa się w umowie ubezpieczenia.

Kiedy rozpoczyna się i kończy ochrona ubezpieczeniowa?

Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia zapłacenia składki lub jej pierwszej raty.

Dodatkowo w przypadku:

- szkód będących następstwem ujemnych skutków przezimowania WARTA odpowiada za szkody powstałe od dnia 1 grudnia,
- szkód spowodowanych suszą WARTA odpowiada za szkody powstałe od dnia 21 marca,
- szkód spowodowanych przymrozkami wiosennymi WARTA odpowiada za szkody powstałe od dnia 1 kwietnia,
- ubezpieczenia upraw rolnych zawartego w oparciu o ustawę o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z dnia 7 lipca 2005 r., od ryzyka szkód spowodowanych przez: powódź, suszę, grad, przymrozki wiosenne odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się po upływie okresu karencji,
- szkód spowodowanych zastoiskami wodnymi odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się po upływie okresu karencji.

Ochrona ubezpieczeniowa kończy się:

- z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 11 OWU,
- z chwilą przyznania odszkodowania za szkodę całkowitą,
- z chwilą zakończenia zbioru plonu głównego (jednak odpowiedzialność WARTY kończy się w takim przypadku nie później niż w terminie, w którym zbiory odbywałyby się we właściwych okresach i przy zastosowaniu właściwych technologii upraw); nie dotyczy to ubezpieczenia technologicznego suszenia tytoniu, chmielu i ziół oraz plonu głównego w transporcie,
- z upływem 7 dni od dnia, w którym Ubezpieczający otrzyma wezwanie do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłane po upływie terminu jej płatności,
- w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego zgodnie z postanowieniami § 9 ust. 1 lub § 19 ust. 9 OWU,
- w przypadku zmiany uprawy na ubezpieczonym polu w trakcie okresu ubezpieczenia,
- z chwilą zniszczenia danej uprawy na skutek innych zdarzeń niż ubezpieczone ryzyka.

Jak rozwiązać umowę?

Od umowy można odstąpić za pomocą pisemnego powiadomienia w terminie 30 dni, a w przypadku przedsiębiorcy, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA WARTA UPRAWY

Informacja o postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia, o których mowa w art. 17
ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

RODZAJ INFORMACJI

Przesłanki wypłaty odszkodowania
i innych świadczeń

Ograniczenia oraz wyłączenia
odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń
uprawniające do odmowy wypłaty
odszkodowania i innych świadczeń
lub ich obniżenia

NUMER JEDNOSTKI REDAKCYJNEJ W OWU

§ 2; § 4; § 5; § 6; § 10; § 11; § 12;
§ 23 ust. 1–4; § 24; § 25; § 26; § 27;
§ 28 ust. 1–2; § 30 ust. 2

§ 7; § 15; § 16; § 17; § 18; § 22 ust. 5;
§ 23 ust. 5–7, § 24; § 26 ust. 2; § 27 ust. 2;
§ 28 ust. 3–4; § 29

POSTANOWIENIA WSTĘPNE § 1

1. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia WARTA UPRAWY (zwanych dalej OWU) można zawrzeć umowę ubezpieczenia w zakresie następujących ubezpieczeń:
 - 1) upraw oraz rodzajów ryzyka, w odniesieniu do których mają zastosowanie dopłaty do składek ze środków budżetu państwa zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, z zastrzeżeniem § 20 ust. 3 OWU;
 - 2) upraw oraz rodzajów ryzyka, do których dopłaty o których mowa w pkt 1 nie mają zastosowania.
2. Umowa ubezpieczenia upraw, o której mowa w ust. 1, może zostać rozszerzona o następujące ubezpieczenia dodatkowe:
 - 1) upraw od ognia w okresie wegetacji i zbioru (oraz w procesie suszenia technologicznego tytoniu, chmielu i ziół);
 - 2) zastoisk wodnych;
 - 3) kosztów poniesionych na wysiew lub wysadzenie uprawy zastępczej;
 - 4) plonu głównego w transporcie.
3. Do ubezpieczeń dodatkowych, o których mowa w ust. 2, nie mają zastosowania dopłaty do składek ze środków budżetu państwa.
4. Umowa ubezpieczenia jest zawierana z Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji „WARTA” Spółka Akcyjna (zwanym dalej WARTA).
5. WARTA jest dużym przedsiębiorcą w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, ustawy Prawo przedsiębiorców oraz ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.
6. Umowa ubezpieczenia jest zawierana przez Ubezpieczającego, który może ją zawrzeć na cudzy rachunek.

SŁOWNICZEK § 2

Pojęcia użyte w niniejszych OWU mają następujące znaczenie:

1. **Ciek wodny** – woda płynąca stale, okresowo lub chwilowo w korycie naturalnym bądź sztucznym;
2. **Deszcz nawałny** – szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności o wartości co najmniej 4 (opad wynoszący powyżej 40 mm w ciągu 1 godziny); w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniach deszczu nawałnego.
3. **Działka ewidencyjna** – ciągi obszar gruntu oznaczony numerem ewidencyjnym, położony w granicach jednego obszaru, jednolity pod względem prawnym, wydzielony z otoczenia za pomocą linii granicznych.
4. **Franszyza integralna** – wyłączenie odpowiedzialności WARTY za szkody nieprzekraczające ustalonego w umowie ubezpieczenia procentu szkody w plonie głównym powstałe w danej uprawie na polu lub jego części.
5. **Franszyza redukcyjna** – określona w umowie ubezpieczenia, procentowo w stosunku do sumy ubezpieczenia, kwota, o którą pomniejsza się odszkodowanie dla owoców i nasadzeń drzew i krzewów owocowych i owoców i nasadzeń truskawek oraz w ryzyku suszy.
6. **Grad** – szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu.
7. **Huragan** – szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu.
8. **Karencja ochrony ubezpieczeniowej** – liczony od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia okres, w czasie którego zajście zdarzenia przewidzianego w umowie ubezpieczenia nie powoduje odpowiedzialności WARTY. Za okres karencji nie jest naliczana składka.
9. **Lawina** – szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórskich mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota.
10. **Miejsce ubezpieczenia** – pole, na którym Ubezpieczony wysiewa lub wysadza lub są zasadzone uprawy zgłoszone do ubezpieczenia. Miejscem ubezpieczenia jest wyłącznie zadeklarowana do ubezpieczenia powierzchnia uprawna na otwartej przestrzeni.

11. **Obniżenie wskaźnika polaryzacji** – straty powstałe w wyniku obniżenia procentowej zawartości cukru poniżej poziomu 15,0% w korzeniach buraków cukrowych będących przedmiotem umowy kontraktacji pomiędzy Ubezpieczonym a Oddziałem odbioru buraków/cukrowni.
12. **Obsunięcie się ziemi** – szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym, że za szkody spowodowane przez:
 - 1) zapadanie się ziemi – są to szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie,
 - 2) usuwanie się ziemi – są to szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach.
13. **Ogień** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile.
14. **Okres ubezpieczenia** – czas na jaki zawarto umowę ubezpieczenia wskazany w umowie ubezpieczenia.
15. **Okres odpowiedzialności** – czas w ramach okresu ubezpieczenia, w którym zajście zdarzenia ubezpieczeniowego powoduje odpowiedzialność WARTY za powstałe szkody w wyniku tego zdarzenia.
16. **Okres wegetacji** – okres, w którym następuje wzrost i dojrzewanie roślin.
17. **Opad naturalny** – opadanie zawiązków kwiatowych i owocowych oraz owoców na skutek naturalnych procesów fizjologicznych zachodzących w roślinach, niewywołane czynnikami atmosferycznymi.
18. **Piorun** – szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia.
19. **Pole** – zwarty obszar gruntu, obsiany lub obsadzony jednym gatunkiem uprawy o tej samej wydajności, na wskazanej w umowie ubezpieczenia powierzchni uprawy oznaczonej numerem lub numerami działek ewidencyjnych.
20. **Poletko kontrolne** – pas uprawy przebiegający przez całą długość pola, w środkowej części pola, o szerokości co najmniej 4 m dla upraw rzepaku i roślin strączkowych oraz o szerokości 2 m dla pozostałych upraw.
W przypadku nasadzeń i owoców drzew i krzewów owocowych, plantacji jagodowych oraz chmielu pas uwzględnia minimum jeden rząd drzew (krzewów) przez środek sadu, kwatery lub pola.
21. **Plon główny** – części użytkowe roślin uprawnych z danego pola, stanowiące przedmiot umowy ubezpieczenia, przez który rozumie się odpowiednio:
 - 1) w zbożach, rzepaku, rzepiku i kukurydzy przeznaczonej na ziarno – ziarno lub nasiona;
 - 2) w kukurydzy przeznaczonej na paszę – kolby i nadziemne części rośliny;
 - 3) w burakach cukrowych i pastewnych – korzeń buraka;
 - 4) w ziemniakach – bulwy;
 - 5) w roślinach strączkowych – nasiona;
 - 6) w warzywach gruntowych – części warzyw gruntowych przeznaczone do konsumpcji, w postaci:
 - a) w warzywach cebulowych – części warzyw użytkowane gospodarczo w postaci cebul, a jeżeli jest to zbiór pęczkowy, także z uwzględnieniem szczypturow lub liści,
 - b) w warzywach dyniowatych lub psiankowatych – owoce,
 - c) w warzywach kapustnych – części warzyw użytkowane gospodarczo w postaci główek, z uwzględnieniem liści,
 - d) w warzywach korzeniowych – części warzyw użytkowane gospodarczo w postaci korzeni, a jeżeli jest to zbiór pęczkowy, także z uwzględnieniem naci,
 - e) w warzywach strączkowych z przeznaczeniem na zielony zbiór – części warzyw użytkowane gospodarczo w postaci świeżych nasion lub strąków,
 - f) w warzywach liściowych – części użytkowane gospodarczo,
 - g) w warzywach lodygowych – jadalne lodygi;
 - 7) w chmielu – szyszki;
 - 8) w tytoniu – liście;
 - 9) w drzewach i krzewach owocowych oraz truskawkach – owoce lub nasadzenia;
 - 10) w roślinach oleistych innych niż wymienione w pkt 1 – nasiona;
 - 11) w roślinach włókniстых – włókno lub włókno i nasiona;
 - 12) w roślinach pastewnych – całe rośliny lub ich części przeznaczone na paszę lub nasiona;
 - 13) w roślinach zielarskich – części użytkowane gospodarczo;

- 14) w innych roślinach określonych w umowie ubezpieczenia – całe rośliny lub ich części, z których jest osiągany plon handlowy.
22. **Plon handlowy** – część plonu ogólnego przeznaczona na sprzedaż lub użytek własny z uwzględnieniem klas jakościowych.
23. **Powódź** – szkody powstałe wskutek:
- 1) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących lub stojących;
 - 2) zalania terenów wskutek deszczu nawalnego;
 - 3) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich.
24. **Pozostałości** – rośliny do zbioru lub sprzedaży plon główny, po wystąpieniu szkody lub po zmianie kierunku produkcji po wystąpieniu szkody; w szczególności owoce i warzywa, które po wystąpieniu szkody nie nadają się do pierwotnie ustalonego celu sprzedaży (np. konsumpcyjnego), a nadają się do wykorzystania (np. w przetwórstwie do produkcji soków lub przetworów).
25. **Producent rolny** – osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, w której posiadaniu lub współposiadaniu jest gospodarstwo rolne, prowadząca działalność rolniczą określoną w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.
26. **Przeoranie** – zabieg agrotechniczny związany z uprawą gleby pozwalający na uprzątnięcie ubezpieczonej uprawy po wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego.
27. **Przymrozki wiosenne** – szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0°C w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu głównego lub jego części.
28. **Susza** – szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od 21 marca do 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.
29. **Symptomy szkody** – stan ubezpieczonej uprawy, który został spowodowany skutkiem oddziaływania zdarzenia ubezpieczeniowego, wymienionego w umowie ubezpieczenia, zaistniałego w okresie odpowiedzialności WARTY.
30. **Szkoda w ubezpieczeniu:**
- 1) upraw i plonu głównego w transporcie – strata majątkowa, polegająca na uszkodzeniu lub utracie plonu głównego ubezpieczonej uprawy, powstała w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego zaistniałego w okresie odpowiedzialności WARTY;
 - 2) kosztów poniesionych na wysiew lub wysadzenie uprawy zastępczej – koszty poniesione przez Ubezpieczonego po wystąpieniu szkody całkowitej, powstałej wskutek ujemnych skutków przeziimowania, związane z wysiewem lub wysadzeniem uprawy zastępczej.
31. **Szkoda całkowita** – całkowite zniszczenie roślin lub całkowita utrata zdolności planowania roślin lub zakwalifikowanie uprawy do przeorania, spowodowane zdarzeniem ubezpieczeniowym. Przez szkodę całkowitą rozumie się również szkodę skutkującą utratą wartości plonu na poziomie ryczałtu szkody całkowitej wskazanego w § 25 ust. 5 lub wyższym.
32. **Szkoda częściowa** – częściowe uszkodzenia roślin wpływające negatywnie na wysokość lub jakość planowania roślin, spowodowane zdarzeniem ubezpieczeniowym.
33. **Szkoda wtórna** – kolejna szkoda z ryzyk objętych ochroną ubezpieczeniową, która powstała w tej samej uprawie w czasie jednego okresu wegetacyjnego w tym samym okresie odpowiedzialności.
34. **Ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną zawierająca z WARTĄ umowę ubezpieczenia na warunkach określonych w OWU i jest zobowiązana zapłacić składkę, z zastrzeżeniem § 20.
35. **Ubezpieczony** – producent rolny będący posiadaczem upraw objętych ubezpieczeniem.
36. **Udział własny** – ustalona procentowo w umowie ubezpieczenia część szkody, o którą jest pomniejszane odszkodowanie.
37. **Ujemne skutki przeziimowania** – szkody spowodowane wymarzeniem, wymoknięciem, wyprzieniem, wysmaleniem lub wysadzeniem roślin w okresie od 1 grudnia do 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu głównego lub jego części.
38. **Uprawa zastępcza** – rośliny, które zostały wysiane lub wysadzone w miejscu uprawy, na której stwierdzono szkodę całkowitą; za roślinę zastępczą nie uważa się roślin poplonowych.
39. **Użytkowanie gospodarce** – sprzedaż lub wykorzystanie na użytek własny plonu głównego.
40. **Wypadek środka transportu** (np. ciągnika, przyczepy) – zdarzenie polegające na nagłym działaniu siły mechanicznej w momencie zetknięcia się środka transportu z osobami, przedmiotami, zwierzętami, a także przewrócenie się, wyrzucenie się, spadnięcie środka transportu.
41. **Transport plonu głównego** – przewożenie plonu głównego za pomocą środków transportowych.
42. **Zabiegi agrotechniczne** – czynności związane z zapewnieniem prawidłowych warunków wzrostu oraz planowania roślin.
43. **Zastoiska wodne** – nagromadzenie się wody na powierzchni pola na skutek deszczu nawalnego.
44. **Zbiór pęczkowy** – zbiór warzyw, w którym plonem głównym jest zarówno część nadziemna jak i podziemna roślin, posegregowane na określoną liczbę sztuk i połączonych ze sobą.
45. **Zdarzenie ubezpieczeniowe** – uszkodzenie lub zniszczenie uprawy na skutek wystąpienia ryzyka objętego ochroną w ramach zawartej umowy ubezpieczenia.

UBEZPIECZENIE UPRAW

Przedmiot ubezpieczenia

§ 3

1. Na wniosek Ubezpieczającego ubezpieczeniem mogą zostać objęte uprawy wysiewane lub wysadzone do gruntu:
 - 1) zboża;
 - 2) rzepak i rzepik;
 - 3) kukurydza przeznaczona na ziarno lub na paszę;
 - 4) buraki cukrowe lub pastewne;
 - 5) ziemniaki;
 - 6) rośliny strączkowe;
 - 7) warzywa gruntowe;
 - 8) chmiel;
 - 9) tytoń;
 - 10) owoce drzew i krzewów owocowych oraz truskawek;
 - 11) nasadzenia drzew i krzewów owocowych oraz truskawek;
 - 12) rośliny oleiste inne niż wymienione w pkt 2;
 - 13) rośliny włókniaste;
 - 14) rośliny pastewne;
 - 15) zioła;
 - 16) inne rośliny – po dokonaniu indywidualnej oceny i uzyskaniu akceptacji WARTY.
2. W odniesieniu do gatunków upraw, wymienionych powyżej, **przedmiotem ubezpieczenia jest plon główny**.
3. Drzewa i krzewy w szkółkach mogą zostać ubezpieczone dopiero w następnym roku po okulacji (tj. zaszczepieniu pędu pochodzącego z odmiany szlachetnej z podkładką).
4. Ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe bezpośrednio w następstwie zdarzeń wchodzących w zakres ochrony ubezpieczeniowej, zaistniałe w okresie odpowiedzialności w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres ubezpieczenia

§ 4

1. **Umowa ubezpieczenia może obejmować ryzyko gradu** lub grupę rodzajów ryzyk, tj. **wybrany przez Ubezpieczającego pakiet ryzyk**.
2. Dostępne w pakietach ryzyka to: deszcz nawalny, grad, huragan, lawina, obsunięcie się ziemi, piorun, powódź, przymrozki wiosenne, susza i ujemne skutki przeziimowania.
3. W ubezpieczeniu upraw WARTA odpowiada za ilościowe ubytki plonu głównego – w szkodach wyrządzonych bezpośrednio przez deszcz nawalny, grad, huragan, lawinę, obsunięcie się ziemi, piorun, powódź, przymrozki wiosenne, ujemne skutki przeziimowania oraz suszę. Ilościowe

ubytki plonu głównego są ustalane w oparciu o normy stosowane przez WARTĘ i udostępniane na stronie WARTY www.warta.pl.

4. **Umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona**, za dopłatą dodatkowej składki **o straty jakościowe plonu głównego w odniesieniu do upraw chmielu, tytoniu, owoców (w tym owoców truskawek) oraz przeznaczonych do spożycia nadziemnych części warzyw grunto- wych** – w szkodach wyrządzonych bezpośrednio przez deszcz nawalny, grad, huragan, lawinę, obsunięcie się ziemi, piorun, powódź. Straty jakościowe plonu głównego są ustalane w oparciu o Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011, normy przyjęte przez Europejską Komisję Gospodarczą Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG/ONZ) oraz normy krajowe.
5. **Warunkiem uznania ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ryzyka suszy** jest ogłoszenie przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa z siedzibą w Puławach spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości ustalonych w – obowiązującym w danym roku zbiorów – rozporządzeniu w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb bądź w innym akcie prawnym.
6. Zakres ubezpieczenia obejmuje również szkody polegające na **wyleganiu korzeniowym zbóż** powstałym wskutek deszczu nawalnego lub huraganu. Odpowiedzialność WARTY obejmuje okres od początku kwitnienia do stadium dojrzałości woskowej miękkiej.
7. **Umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona**, za dopłatą dodatkowej składki, o ilościowe ubytki plonu głównego w szkodach:
 - 1) **powstałych wskutek działania ognia:**
 - a) upraw w okresie wegetacji do momentu zbioru plonu głównego,
 - b) w tytoniu, chmielu lub ziołach, także w trakcie technologicznego procesu suszenia,
 - c) w słomie pozostawionej na polu po zbiorze zbóż lub roślin olejnych – przez okres nie dłuższy niż 14 dni kalendarzowych licząc od dnia zbioru, z zastrzeżeniem § 11 ust. 2;
 - 2) **spowodowanych zastoiskiem wodnym**.
8. **Umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona**, za dopłatą dodatkowej składki **o straty jakościowe związane z obniżeniem wskaźnika polaryzacji w korzeniach buraków cukrowych**. Przyjęcie odpowiedzialności przez WARTĘ nastąpi po wypłacie odszkodowania za ilościowe ubytki plonu buraka cukrowego powstałe na skutek działania przynajmniej jednego ze zdarzeń: deszczu nawalnego, gradu, huraganu, lawiny, obsunięcia się ziemi, pioruna, powodzi oraz na podstawie przedłożonego przez Ubezpieczonego dokumentu wydanego przez Oddział odbioru buraków/cukrowni potwierdzającego obniżony wskaźnik polaryzacji.

§ 5

Umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona, za dopłatą dodatkowej składki, **o zwrot kosztów** związanych z koniecznością przeorania i przygotowania pola po wystąpieniu szkody całkowitej powstałej wskutek ujemnych skutków przeziimowania oraz kosztów **ponownego siewu tej samej lub innej uprawy zastępczej**. Warunkiem uznania wymienionych kosztów jest przyznanie przez WARTĘ odszkodowania za szkodę całkowitą powstałą wskutek ujemnych skutków przeziimowania.

§ 6

1. **Umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona**, za dopłatą dodatkowej składki, **o szkody w plonie głównym ubezpieczonej uprawy w trakcie transportu** z miejsca ubezpieczenia do miejsca jego składowania lub punktów zbycia oraz z miejsca składowania do punktów zbycia.
2. Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody będące bezpośrednim następstwem:
 - 1) zdarzeń losowych: deszczu nawalnego, gradu, huraganu, lawiny, obsunięcia się ziemi, ognia, powodzi, pioruna;
 - 2) wypadku środka transportu lub upadku przedmiotu innego niż transportowany na środek transportu;
 - 3) zdarzeń, które uniemożliwiły osobom wykonującym transport ochronę powierzzonego mienia wskutek: nagłej śmierci lub nagłej i ciężkiej choroby, a także ciężkiego uszkodzenia ciała wywołanego wypadkiem drogowym.
3. Odpowiedzialność WARTY obejmuje także szkody powstałe w trakcie załadunku i rozładunku plonu głównego.
4. Odpowiedzialność WARTY obejmuje szkody powstałe na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 7

1. W ubezpieczeniu upraw WARTA nie odpowiada za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową spowodowane przez:
 - 1) deszcz nawalny, huragan, grad, lawinę, piorun, powódź, obsunięcie się ziemi oraz przymrozki wiosenne i ujemne skutki przeziimowania, jeżeli szkoda wyniesie poniżej 10% przewidywanej wielkości plonu głównego na danym polu lub jego części; w tym przypadku za dopłatą dodatkowej składki franszyza integralna może zostać obniżona;
 - 2) suszę, jeżeli szkoda wyniesie poniżej 25% przewidywanej wielkości plonu głównego na danym polu; brak możliwości obniżenia tej franszyzy integralnej.
2. WARTA nie odpowiada za szkody wynikające z:
 - 1) ujemnych skutków przeziimowania w uprawach, które przed zakończeniem jesiennej wegetacji nie osiągnęły przynajmniej poniżej wskazanych wartości w odniesieniu do fazy i obsady w sztukach na m²:
 - a) jęczmień ozimy – faza 3 liści i 150 sztuk,
 - b) pszenica ozima – faza 3 liści i 250 sztuk,
 - c) pszenżyto ozime – faza 3 liści i 200 sztuk,
 - d) żyto ozime – faza 3 liści i 120 sztuk,
 - e) rzepak ozimy wysiewany tradycyjnie – faza 6 liści i 30 sztuk,
 - f) rzepak ozimy wysiewany punktowo – faza 6 liści i 20 sztuk,
 - g) rzepik ozimy – faza 6 liści i 60 sztuk,
 - h) groch ozimy – faza 8 liści i 70 sztuk,
 - i) wyka ozima – faza 3 liści i 130 sztuk;
 - 2) ujemnych skutków przeziimowania, polegających na wymoknięciu roślin spowodowanym:
 - a) działaniem wód innych niż pochodzące ze stopionego śniegu lub lodu,
 - b) wylaniem lub podsiąkaniem wód pochodzących ze zbiorników wodnych;
 - 3) powodzi w uprawach znajdujących się między ciekami lub zbiornikiem wodnym a wałem ochronnym (przeciwpowodziowym) lub znajdujących się w odległości mniejszej niż 1 km od cieków wodnych; nie dotyczy rowów melioracyjnych;
 - 4) nagromadzenia się wody na powierzchni pola, jeśli to nagromadzenie nastąpiło z winy Ubezpieczonego wskutek wadliwego działania lub uszkodzenia urządzeń odwadniających, wodociągowych, zbiorników wodnych lub innych podobnych urządzeń;
 - 5) prowadzenia prac melioracyjnych lub elektryfikacyjnych;
 - 6) suszy, gdy:
 - a) w systemie monitoringu suszy rolniczej prowadzonym przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, dla obszaru, na którym jest położona ubezpieczona uprawa, w okresach raportowania przypadających w okresie odpowiedzialności WARTY nie odnotowano zagrożenia wystąpienia suszy,
 - b) ubezpieczona uprawa jest prowadzona na glebach kategorii, które zgodnie z rozporządzeniem ministra właściwego do spraw rolnictwa w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, nie są wskazane dla danej uprawy;
- 7) działania chorób, szkodników, zwierząt dzikich lub hodowlanych, nawet jeżeli szkody z tytułu danych ryzyk objętych ochroną ubezpieczeniową przyczyniły się do obniżenia odporności roślin na ich działanie;
- 8) zaniechania lub niewłaściwego lub nieterminowego przeprowadzania zabiegów agrotechnicznych, w tym również dopuszczenia do zachwaszczenia plantacji;
- 9) zakładania w działaniu środków chemicznej ochrony roślin lub nawozów albo zastosowania ich niezgodnie z zaleceniami producenta, nawet jeżeli były one następstwem zdarzeń ubezpieczeniowych;
- 10) obsunięcia się ziemi, gdy są to szkody powstałe wskutek działalności zakładu górniczego w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
- 11) długotrwalego, naturalnego osiadania lub przemieszczania się gruntu, erozji morskiej albo rzecznej;

- 12) erozji wietrznej, nie będącej huraganem, powodującej przeniesienie wierzchniej warstwy gleby, gdy efektem działania tej erozji jest zawianie, starcie lub wygładzenie roślin;
- 13) opadu naturalnego lub braku zapylenia;
- 14) przejrzalności plodów lub opóźnienia zbiorów;
- 15) braku możliwości dokonania zbioru plonu głównego spowodowanego niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi;
- 16) porastania ziarna i nasion;
- 17) wylegania roślin innego niż wyleganie korzeniowe zbóż powstałe wskutek deszczu nawalnego lub huraganu.
3. Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1, jeżeli umowa ubezpieczenia nie zostanie rozszerzona o ubezpieczenia, o których mowa w § 1 ust. 2, WARTA nie odpowiada również za szkody:
 - 1) powstałe wskutek działania ognia;
 - 2) powstałe wskutek nagromadzenia się wody na powierzchni pola, które jest skutkiem deszczu nawalnego, tj. zastoisk wodnych;
 - 3) po dokonaniu zbioru plonu głównego.
4. W przypadku rozszerzenia umowy ubezpieczenia tytoniu, chmielu i ziół od ognia w trakcie technologicznego procesu suszenia WARTA nie odpowiada dodatkowo za powstałe szkody wynikające z nieprzestrzegania przez Ubezpieczonego obowiązujących przepisów, w szczególności prawa budowlanego, przepisów przeciwpożarowych i porządkowych, w tym wykonania przeglądów technicznych urządzeń i instalacji do suszenia, okresowych kontroli oraz czyszczenia przewodów kominowych, jeśli obowiązek ich wykonania należał do Ubezpieczonego i o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody.
5. W przypadku rozszerzenia umowy ubezpieczenia o plon główny w transporcie WARTA dodatkowo, poza wyłączeniami, o których mowa w ust. 2, nie odpowiada za szkody powstałe wskutek:
 - 1) kradzieży, sprzeniewierzenia i przywłaszczenia transportowanego plonu głównego;
 - 2) działania procesów chemicznych lub fizycznych, które zachodzą wewnątrz transportowanego plonu głównego, w szczególności wysuszenia się, zawilgocenia, zepsucia się, chyba że w ich następstwie powstał ogień;
 - 3) naturalnych ubytków wagi, miary i objętości mieszczących się w granicach obowiązujących lub zwyczajowo przyjętych norm;
 - 4) przekroczenia ładowności środka transportu lub nieprawidłowego rozmieszczenia ładunku;
 - 5) niewłaściwego zabezpieczenia przewożonego plonu głównego, np. braku zabezpieczenia paletką w czasie opadów;
 - 6) niewłaściwego stanu technicznego środka transportu lub nieprzystosowanego do przewozu danego mienia.
6. Ubezpieczenie nie obejmuje zdarzeń, które nastąpiły przed początkiem okresu odpowiedzialności oraz następstw tych zdarzeń, nawet jeśli wystąpiły po rozpoczęciu okresu odpowiedzialności.
7. WARTA nie odpowiada za szkody powstałe w uprawach, za które zostało już przyznane odszkodowanie za szkodę całkowitą.
8. WARTA nie odpowiada również za szkody powstałe wskutek:
 - 1) wojny, zbrojnej inwazji, stanu wyjątkowego i innych działań wojennych, bez względu na to, czy zostały formalnie wypowiedziane, wojny domowej, rewolucji, powstania lub zbrojnego przejścia władzy oraz terroryzmu, strajków, zamieszek i rozruchów, ograniczeń wprowadzonych decyzjami władz administracyjnych;
 - 2) nieprzestrzegania państwowych lub urzędowych ograniczeń prowadzenia upraw;
 - 3) zanieczyszczenia środowiska naturalnego, działania promieniowania jonizującego, laserowego lub maserowego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, azbestu lub szkodliwych wódk mineralnych niezależnie od ich postaci i ilości, reakcji jądrowej, skażenia radioaktywnego;
 - 4) umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 5) umyślnego działania osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
 - 6) pozostawiania przez Ubezpieczonego lub przez osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, lub przez osoby, za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność, w stanie po użyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości, po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody.
9. WARTA nie świadczy ochrony ani nie wypłaci odszkodowania w zakresie, w jakim ochrona lub wypłata odszkodowania naraziłaby WARTĘ na konsekwencje związane z nieprzestrzeganiem rezolucji ONZ lub regulacji sankcyjnych, embarga handlowego lub sankcji ekonomicznych wprowadzonych na podstawie prawa Unii Europejskiej lub prawa innych krajów oraz regulacji wydanych przez organizacje międzynarodowe, jeśli mają zastosowanie do przedmiotu umowy ubezpieczenia.
10. Odpowiedzialnością WARTY nie są także objęte koszty poniesione przez Ubezpieczonego, związane z:
 - 1) ustaleniem wysokości szkody;
 - 2) zgłoszeniem szkody;
 - 3) obecnością Ubezpieczonego przy oszacowaniu szkody.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 8

1. Jeśli nie umówiono się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku o ubezpieczenie, a także na podstawie informacji uzyskanych od Ubezpieczającego.
2. Ubezpieczający jest zobowiązany określić klasę bonitacyjną gleby na każdej działce, na której znajduje się lub będzie się znajdować zgłoszona do ubezpieczenia uprawa. W przypadku gdy na jednej działce występuje więcej niż jedna klasa bonitacyjna do ubezpieczenia, przyjmuje się klasę gleby o przeważającej powierzchni na danej działce.
3. Umowa ubezpieczenia może zostać objęta tylko całąś arealu danego gatunku uprawy na danym polu.
4. WARTA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji pozwalających na ocenę ryzyka lub od wykonania dokumentacji fotograficznej albo od dokonania oględzin upraw zgłoszonych do ubezpieczenia.
5. WARTA zastrzega sobie prawo do dokonania oględzin upraw zarówno przed zawarciem umowy ubezpieczenia, jak i w trakcie jej trwania. Oględziny mogą zostać wykonane wszelkimi dostępnymi metodami, w tym z zastosowaniem teledetekcji.
6. W odniesieniu do umów ubezpieczenia obejmujących ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) ryzyko suszy – ostateczny termin, w którym jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia, upływa z dniem 21 marca w roku planowania, chyba że termin ten zostanie przedłużony za zgodą WARTY;
 - 2) ryzyko ujemnych skutków przeziimowania – ostateczny termin, w którym jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia, upływa 30 listopada w stosunku do roślin plonujących w roku następnym.
7. W przypadku zawierania umów za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, z zastosowaniem przesłanej przez WARTĘ oferty, wniosek o ubezpieczenie może być złożony drogą elektroniczną, w trakcie rozmowy telefonicznej lub z wykorzystaniem innego kanału dystrybucji. W przypadku zawierania umów za pośrednictwem Internetu Regulamin Świadczenia Usług Drogą Elektroniczną jest udostępniony na stronie www.warta.pl.
8. Przy zawieraniu umowy ubezpieczenia Ubezpieczający jest zobowiązany opłacić składkę z góry za cały okres odpowiedzialności, chyba że w umowie ubezpieczenia przyjęto inny sposób opłacenia składki.
9. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający jest zobowiązany zawiadamiać niezwłocznie WARTĘ o wszelkich zmianach okoliczności podanych we wniosku o ubezpieczenie.
10. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki określone w ust. 9 spoczywają odpowiednio na Ubezpieczonym, o ile wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
11. Zawarcie umowy ubezpieczenia WARTA potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

§ 9

1. W przypadku, gdy po zawarciu umowy ubezpieczenia, w odniesieniu do której mają zastosowanie dopłaty do składek ze środków budżetu państwa, gospodarstwo rolne w którego skład

- wchodzi ubezpieczona uprawa, przeszło w posiadanie innego producenta rolnego, prawa i obowiązki Ubezpieczonego wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na producenta rolnego przejmującego gospodarstwo rolne. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że producent rolny przejmujący w posiadanie gospodarstwo rolne wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia przejęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie. W razie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia rozwiązuje się ona z upływem 30 dni następujących po dniu przejęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie.
2. W przypadku umowy ubezpieczenia, w odniesieniu do której nie mają zastosowania dopłaty do składek ze środków budżetu państwa, to w razie zmiany posiadacza gospodarstwa rolnego, w skład którego wchodzi ubezpieczona uprawa, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na przejmującego w posiadanie gospodarstwo rolne pod warunkiem uprzedniego uzyskania zgody WARTY. Obowiązek poinformowania WARTY o zmianie posiadacza obciąża przejmującego w posiadanie gospodarstwo rolne.
 3. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na innego producenta rolnego przechodzą także obowiązki, które ciążyły na dotychczasowym posiadaczu gospodarstwa rolnego, chyba że strony za zgodą WARTY umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków, przejmujący w posiadanie gospodarstwo rolne odpowiada solidarnie z dotychczasowym posiadaczem za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejęcia w posiadanie gospodarstwa rolnego.
 4. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2, nie zostały przeniesione na przejmującego w posiadanie gospodarstwo rolne, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejęcia w posiadanie gospodarstwa rolnego.

Okres ubezpieczenia i okres odpowiedzialności

§ 10

1. O ile nie umówiono się inaczej, umowę zawiera się na okres 12 miesięcy.
2. Okres ubezpieczenia jest wskazany w dokumencie ubezpieczenia.
3. O ile nie umówiono się inaczej, okres ubezpieczenia i okres odpowiedzialności rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.
4. W ubezpieczeniu upraw **okres odpowiedzialności za szkody powstałe na skutek gradu, powodzi, przymrozków wiosennych, suszy oraz zastoisk wodnych rozpoczyna się po upływie 14 dni** od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia (karencja w ochronie ubezpieczeniowej).
5. W ubezpieczeniu upraw **okres odpowiedzialności za szkody w poszczególnych ryzykach rozpoczyna się od momentu wysadzenia/wysiania rośliny do gruntu**, z zastrzeżeniem ust. 4, **nie wcześniej niż od dnia**:
 - 1) 1 grudnia przed rokiem planowanych zbiorów ubezpieczonych upraw – w ubezpieczeniu od ujemnych skutków przeziimowania;
 - 2) 1 kwietnia w roku planowanych zbiorów ubezpieczonych upraw – w ubezpieczeniu od przymrozków wiosennych, nie wcześniej jednak niż od fazy drugiego kolanka w odniesieniu do zbóż ozimych oraz fazy dwóch widocznów międzywęźli w odniesieniu do rzepaku i rzepiku ozimego;
 - 3) 21 marca w roku planowanych zbiorów ubezpieczonych upraw – w ubezpieczeniu od suszy.

§ 11

1. W ubezpieczeniu upraw **okres odpowiedzialności za szkody w poszczególnych ryzykach kończy się najpóźniej z dniem**:
 - 1) 30 kwietnia w roku planowanych zbiorów – w ubezpieczeniu od ujemnych skutków przeziimowania;
 - 2) 30 czerwca w roku planowanych zbiorów – w ubezpieczeniu od przymrozków wiosennych;
 - 3) 30 września w roku planowanych zbiorów – w ubezpieczeniu od suszy.
2. W ubezpieczeniu upraw **okres odpowiedzialności za szkody w poszczególnych uprawach kończy się z dniem**:
 - 1) 30 czerwca – dla roślin gruntowych uprawianych na zbiór pęczkowy wysianych/wysadzonych w terminie przed 1 kwietnia roku zbioru; a w przypadku wysianych/wysadzonych w terminie po 1 kwietnia roku zbioru – po upływie 90 dni od wysiania/wysadzenia roślin;
 - 2) 31 sierpnia – dla rzepaku, rzepiku i pozostałych roślin olejnych, jak również owoców wiśni, czereśni;
 - 3) 15 września – dla zbóż;
 - 4) 30 września – dla chmielu i tytoniu oraz dla roślin włókniстых;
 - 5) 31 października – dla ziemniaków, cebuli, truskawek, owoców drzew i krzewów owocowych (z wyłączeniem owoców wiśni, czereśni i jabłoni) oraz dla roślin strączkowych;
 - 6) 15 listopada – dla kukurydzy;
 - 7) 30 listopada – dla buraków cukrowych, warzyw gruntowych z wyłączeniem cebuli, ziół, roślin okopowych, owoców jabłoni;
 nie później jednak niż z dniem zbioru lub rozwiązania umowy ubezpieczenia.
3. W ubezpieczeniu upraw okres odpowiedzialności kończy się również z momentem stwierdzenia przez przedstawiciela WARTY konieczności przeorania uprawy lub przedwczesnego uprzątnięcia po wystąpieniu szkody całkowitej, niezależnie od tego, czy Ubezpieczony faktycznie tego przeorania dokona.
4. Jeżeli do przeorania, o którym mowa w ust. 3, nie zostanie zakwalifikowana cała powierzchnia pola, lecz tylko jego część, koniec odpowiedzialności dotyczy tylko tej części pola, która została zakwalifikowana do przeorania.
5. W ubezpieczeniu upraw okres odpowiedzialności ustaje również na skutek zniszczenia danej uprawy z powodu zdarzeń innych niż ubezpieczone ryzyka.
6. W przypadku gdy umowa ubezpieczenia obejmuje kilka gatunków upraw ubezpieczonych od danego ryzyka lub w pakiecie określonych ryzyk, koniec odpowiedzialności w odniesieniu do jednej uprawy nie powoduje ustania odpowiedzialności WARTY w stosunku do pozostałych upraw.

§ 12

W przypadku rozszerzenia umowy ubezpieczenia:

- 1) **w tytoniu, chmielu i ziolach o działanie ognia w trakcie technologicznego procesu suszenia** – okres odpowiedzialności rozpoczyna się w chwili umieszczenia plonu głównego w suszarni i kończy w momencie zakończenia procesu suszenia, a jeżeli wcześniej nastąpi rozwiązanie umowy ubezpieczenia, to nie później niż z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia;
- 2) **o zwrot kosztów poniesionych na wysiew lub wysadzenie uprawy zastępczej** – okres odpowiedzialności rozpoczyna się w chwili rozpoczęcia przeorania pola i kończy w momencie wysiania lub wysadzenia uprawy zastępczej;
- 3) **o plon główny w transporcie** – okres odpowiedzialności rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia załadunku bezpośrednio przed przewozem plonu głównego, a kończy z chwilą zakończenia rozładunku, który winien być dokonany bezpośrednio po zakończeniu przewozu, nie później jednak niż z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia.

§ 13

1. Jeżeli wskazany w umowie ubezpieczenia termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypada przed dniem, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po zaplaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty.
2. W przypadku gdy WARTA ponosi odpowiedzialność przed opłaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, WARTA może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiła odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, na który przypadała niezapłacona składka.
3. W przypadku opłacania składki w ratach i nieopłacenia kolejnej raty składki w terminie określonym w dokumencie ubezpieczenia, WARTA może wezwać Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. W przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia i ustania odpowiedzialności WARTY stosunek ubezpieczenia wygasa.

§ 14

- Umowa rozwiązuje się i odpowiedzialność WARTY ustaje:
 - z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia;
 - z chwilą przyznania odszkodowania za szkodę całkowitą;
 - z chwilą zakończenia zbioru plonu głównego (jednak odpowiedzialność WARTY kończy się w takim przypadku nie później niż w terminie, w którym zbory odbywałyby się we właściwych okresach i przy zastosowaniu właściwych technologii upraw); nie dotyczy to ubezpieczenia technologicznego suszenia tytoniu, chmielu i ziół oraz plonu głównego w transporcie;
 - z upływem 7 dni od dnia, w którym Ubezpieczający otrzyma wezwanie do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłane po upływie terminu jej płatności, o którym mowa w § 13 ust. 3, jeśli w tym wezwaniu Ubezpieczający został poinformowany, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego wezwania spowoduje, że ochrona ubezpieczeniowa wygaśnie;
 - w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego zgodnie z postanowieniami § 9 ust. 1 lub § 19 ust. 9 albo odstąpienia od umowy przez Ubezpieczającego zgodnie z postanowieniami ust. 2;
 - w przypadku zmiany uprawy na ubezpieczonym polu w trakcie okresu ubezpieczenia;
 - z chwilą zniszczenia danej uprawy na skutek innych zdarzeń niż ubezpieczone ryzyka.
- Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia:
 - w terminie 30 dni, a gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, to w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy WARTA nie poinformuje Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie;
 - w przypadku zawierania umów za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość przez Ubezpieczającego będącego konsumentem, w terminie 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy lub od dnia doręczenia potwierdzenia zawarcia umowy, jeżeli jest to termin późniejszy.
- Odstąpienie od umowy ubezpieczenia zgodnie z ust. 2 pkt 1 oraz umowy zawartej na podstawie zgody na rozpoczęcie ochrony ubezpieczeniowej przed upływem terminu odstąpienia, o której mowa w ust. 2 pkt 2, nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim WARTA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.

Suma ubezpieczenia

§ 15

- Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający, odrębnie dla każdej uprawy, o których mowa w § 3 ust. 1, i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności WARTY dla jednego i wszystkich zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową.
- Suma ubezpieczenia jest ustalana w oparciu o:
 - powierzchnię pola, na której uprawa została zgłoszona do ubezpieczenia lub liczbę roślin na ubezpieczanej powierzchni, z zastrzeżeniem ust. 3;
 - plon główny:
 - przeciętny z trzech ostatnich lat – obliczony na podstawie danych gospodarstwa, a gdy to nie jest możliwe – ustalony na podstawie średniej dla miejscowości, gminy lub województwa,
 - określony w umowie kontraktacji, w przypadku upraw będących przedmiotem kontraktacji;
 - jednostkową cenę rynkową plonu głównego, występującą na danym terenie lub cenę brutto wynikającą z umowy kontraktacji w przypadku plonu głównego będącego przedmiotem kontraktacji;
 - udokumentowaną fakturą wartością sadzonek drzew, krzewów owocowych, truskawek lub średnią ich wartość występującą na danym terenie.
- W odniesieniu do upraw:
 - plonujących kilkakrotnie w ciągu roku,
 - wysiewanych lub wysadzanych kilkakrotnie po sobie na tym samym polu,
 - wieloletnich,suma ubezpieczenia jest ustalana na podstawie wartości plonu głównego całorocznego tych upraw.
- W umowie ubezpieczenia z dopłatą do składek ze środków budżetu państwa, suma ubezpieczenia na 1 ha dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia nie może przekroczyć wartości określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rolnictwa w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia, obowiązujących w roku zawarcia umowy ubezpieczenia.
- Za zgodą WARTY suma ubezpieczenia może zostać określona powyżej wartości maksymalnej określonej według ust. 4, która jest zwana dalej nadwyżkową sumą ubezpieczenia. Do składki obliczonej od nadwyżkowej sumy ubezpieczenia dopłata do składki ze środków budżetu państwa nie przysługuje.
- Za zgodą WARTY może również nastąpić zwiększenie sumy ubezpieczenia dla danej uprawy na danym polu w zawartej już umowie ubezpieczenia.
- Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia wartość ubezpieczonej uprawy uległa zmniejszeniu, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może także z tej samej przyczyny dokonać WARTA jednostronnie, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego. Obniżenie sumy ubezpieczenia może nastąpić jedynie w przypadku zmiany średnich cen rynkowych na danym terenie lub zmiany ceny kontraktacyjnej w stosunku do uprzednio zawartego kontraktu.
- Suma ubezpieczenia dla danej uprawy w okresie ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania.

§ 16

- Sumę ubezpieczenia dla kosztów poniesionych na wysiew lub wysadzenie uprawy zastępczej określa Ubezpieczający. Suma ta jest ustalana jako iloczyn liczby ha, na których jest ubezpieczona uprawa ozima w zakresie ujemnych skutków przezimowania, i wartości przewidywanych kosztów ponownego zasiewu lub wysadzenia uprawy w miejscu ubezpieczania oraz limitu 300 zł na 1 ha.
- Limit, o którym mowa w ust. 1, stanowi górną granicę odpowiedzialności WARTY za 1 ha ponownego zasiewu lub wysadzenia uprawy zastępczej po zaoraniu pola.

§ 17

- Sumę ubezpieczenia dla plonu głównego w transporcie określa Ubezpieczający, w kwocie 100.000 zł lub 200.000 zł.
- Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności WARTY dla jednego i wszystkich zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową plonu głównego w transporcie i ulega ona zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania.

Udział własny i franszyza redukcyjna

§ 18

- Do umowy ubezpieczenia, z wyłączeniem owoców drzew i krzewów owocowych i owoców truskawek oraz ryzyka suszy i ujemnych skutków przezimowania, Ubezpieczający może wprowadzić udział własny w wysokości 10% wartości szkody. Wprowadzenie udziału własnego powoduje obniżenie składki.
- W umowie ubezpieczenia upraw zastosowanie ma franszyza redukcyjna dla:
 - owoców i nasadzeń drzew i krzewów owocowych oraz owoców i nasadzeń truskawek w wysokości 35%,
 - ryzyka suszy w wysokości ustalonej w umowie ubezpieczenia i wynoszącej: 20% albo 25% albo 30%,liczonej od sumy ubezpieczenia uszkodzonej powierzchni. Niniejsza franszyza redukcyjna nie podlega zniesieniu.

Składka za ubezpieczenie

§ 19

- Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności WARTY.
- Wysokość składki ubezpieczeniowej, w tym w zakresie zniżek i zwrytek, ustala się na podstawie Taryfy Stawek, obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, w zależności od:

- przedmiotu ubezpieczenia;
 - zakresu ubezpieczenia;
 - sumy ubezpieczenia;
 - miejsca ubezpieczenia;
 - koncentracji ubezpieczonego gatunku uprawy w danej lokalizacji (np. gminie, powiecie, województwie);
 - koncentracji ubezpieczonego gatunku uprawy dla danego Ubezpieczonego;
 - zastosowania dla ubezpieczonej uprawy udziału własnego;
 - wysokości franszyzy integralnej dla ubezpieczonej uprawy;
 - wysokości franszyzy redukcyjnej w odniesieniu do ryzyka suszy;
 - schematu płatności składki ubezpieczeniowej.
- Po przeprowadzeniu oceny ryzyka WARTA może indywidualnie ustalić warunki ubezpieczenia dla danej uprawy, w tym wysokość składki ubezpieczeniowej.
 - Za okres, w którym WARTA nie ponosi odpowiedzialności, składka ubezpieczeniowa nie jest naliczana ani pobierana.
 - Na wniosek Ubezpieczającego płatność składki może zostać rozłożona na raty.
 - O ile nie umówiono się inaczej, składka lub pierwsza rata składki, jeżeli ustalono w umowie ubezpieczenia taką formę płatności, powinna być zapłacona w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, najpóźniej do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej.
 - W przypadku płatności składki przelewem bankowym/przekazem pocztowym jako termin zapłacenia składki (raty składki) przyjmuje się datę dokonania wpłaty przez Ubezpieczającego, tj. datę potwierdzenia przez bank polecenia przelewu bądź datę stempla pocztowego na dowodzie wpłaty.
 - Kolejna rata składki powinna być opłacona (polecenie przelewu/nadanie przekazu powinno być dokonane) w terminie określonym w dokumencie ubezpieczenia.
 - W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zdarzenia, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

§ 20

- W ubezpieczeniach dotowanych Ubezpieczający opłaca składkę pomniejszoną o dopłaty do składek ze środków budżetu państwa.
- W ubezpieczeniach dotowanych, o których mowa w ust. 1, przysługują dopłaty do składek w wysokości i na zasadach określonych na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, oraz w aktach wykonawczych do ustawy.
- Dopłaty do składek, o których mowa w ust. 1, przysługują do momentu wyczerpania w danym sezonie uprawowym lub roku limitu dopłat, którego wysokość jest określana w umowie (umowach) zawieranej (zawieranych) corocznie pomiędzy ministrem właściwym do spraw rolnictwa lub innym podmiotem, który może udzielać dopłat do składek, a WARTĄ. W przypadku zawierania umowy ubezpieczenia po wyczerpaniu tego limitu dopłata do składki nie ma zastosowania, o czym Ubezpieczający zostanie poinformowany przed zawarciem umowy ubezpieczenia.

Zwrot składki

§ 21

- W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu bądź osobie przez niego upoważnionej przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
- Składkę podlegającą zwrotowi ustala się proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej (okresu odpowiedzialności).

Obowiązki Ubezpieczonego

§ 22

- Ubezpieczony jest zobowiązany dokonać zasiewu lub wysadzenia roślin i zbioru plonów w terminach agrotechnicznych właściwych dla danej uprawy oraz wykonywać zalecane zabiegi uprawowe i ochronne.
- Ubezpieczony ma obowiązek umożliwić przedstawicielowi WARTY w trakcie trwania okresu ubezpieczenia sprawdzenie jakościowego i ilościowego stanu oraz dokumentacji dotyczącej wartości ubezpieczonych upraw, a po powstaniu szkody podać do wiadomości WARTY wszystkie znane sobie okoliczności pozwalające ustalić wysokość szkody.
- Na prośbę przedstawiciela WARTY, Ubezpieczony lub osoba przez niego upoważniona obecna na miejscu oględzin, ma obowiązek okazać do wglądu dokument potwierdzający swoją tożsamość.
- Ubezpieczony ma obowiązek udostępnić do wglądu WARCIE lub jej przedstawicielowi dokumentację związaną z ewidencją gruntów (wyciąg z ewidencji gruntów), mapy pól uprawnych, wykaz pól uprawnych i upraw zgłoszonych do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa we wniosku o płatności na rok, w którym są planowane zbory ubezpieczonych upraw, o ile takie dokumenty zostały złożone lub Ubezpieczony je posiada.
- W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, WARTA jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

Postępowanie w przypadku powstania szkody

§ 23

- W razie zaistnienia szkody Ubezpieczony jest obowiązany:
 - użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzi i zwalniając jej rozmiarów;
 - w przypadku podejrzenia przestępstwa powiadomić niezwłocznie o zaistnieniu zdarzenia, najpóźniej 12 godzin od ujawnienia się zdarzenia, miejscowy organ Policji;
 - zawiadomić WARTĘ o zaistniałym zdarzeniu ubezpieczeniowym w terminie 7 dni od dnia jego zajścia lub uzyskania informacji o jego zaistnieniu, z zastrzeżeniem pkt 5, zawierające:
 - imię i nazwisko Ubezpieczonego oraz dane do kontaktu z Ubezpieczonym,
 - ubezpieczone ryzyko, które wywołało szkodę,
 - datę zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego,
 - wykaz zawierający nazwę uszkodzonej rośliny, powierzchnię uprawy, numer działki ewidencyjnej lub działek ewidencyjnych, obręb ewidencyjny, w którym jest położona zniszczona uprawa,
 - informację o zamiarze przystąpienia do zbioru plonu głównego lub wykonania zabiegów agrotechnicznych związanych z zastosowaniem uprawy zastępczej lub dokonania innych zabiegów agrotechnicznych zabezpieczających przed powiększeniem szkody,
 - dotatkowe informacje związane z przeznaczeniem zbiorów jako płon handlowy,
 - w przypadku upraw ścinanych lub koszonych informację, którego ciecia/pokosy dotyczy zgłoszenie, które ciecia/pokos już nastąpiły i które są jeszcze planowane,
 - w przypadku plonu głównego w transporcie: oświadczenie z podaniem dokładnego opisu okoliczności i rozmiarów szkody, uwzględniające wszystkie istotne dla sprawy okoliczności i dowody,
 - szacunkową wartość powstałej szkody, jeżeli jest możliwość jej podania;
 - przedstawić na prośbę WARTY dodatkowe informacje zawiązane ze szkodą;
 - w przypadku szkody spowodowanej:
 - przymrozkami wiosennymi – zawiadomić WARTĘ niezwłocznie po wystąpieniu pierwszych symptomów szkody, przy czym w uprawie rzepaku i rzepiku zgłoszenie to powinno nastąpić nie później niż w fazie rozwojowej formowania i rozwoju łuszczyń,
 - suszą – zawiadomić WARTĘ niezwłocznie po wystąpieniu niedoborów opadów i jednocześnie wystąpieniu symptomów suszy na ubezpieczonej uprawie,
 - ujemnymi skutkami przezimowania – zawiadomić WARTĘ niezwłocznie po rozpoczęciu wiosennej wegetacji i zauważeniu pierwszych symptomów szkody na ubezpieczonej uprawie;
 - zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę;

- 7) nie dokonywać zmian w przedmiocie ubezpieczenia do czasu przybycia przedstawiciela WARTY w celu ustalenia zakresu, okoliczności i wysokości szkody; zakaz nie obowiązuje po 14 dniach od dnia zawiadomienia WARTY o powstaniu szkody oraz przed tym terminem, gdy dokonanie zmian jest konieczne ze względów gospodarczych lub zabezpiecza szkodę przed jej powiększeniem, z zastrzeżeniem ust. 3;
- 8) zezwolić WARCIE na dokonanie czynności mających na celu ustalenie przyczyn i rozmiarów szkody.
2. Postanowień ust. 1 pkt 7 w zakresie dotyczącym obowiązku dokonania oględzin w ciągu 14 dni od dnia otrzymania zgłoszenia nie stosuje się, jeżeli dokonanie oględzin w tym terminie nie jest możliwe z przyczyn niezależnych od WARTY, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Jeżeli Ubezpieczony zamierza dokonać zbioru dotkniętej szkodą ubezpieczonej uprawy lub wykonać zabiegi agrotechniczne związane z zastosowaniem uprawy zastępczej, jest zobowiązany poinformować WARTĘ o planowanych działaniach i uzyskać wyrażoną na piśmie lub z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zgodę WARTY na zmianę stanu uprawy, z zastrzeżeniem, że zobowiązany jest w takim przypadku pozostawić poletko kontrolne.
4. **Poletko kontrolne** Ubezpieczony powinien pozostawić w stanie niezmienionym do momentu ustalenia przez WARTĘ wstępnej szacunkowej oceny przyczyny i wysokości szkody, ale nie dłużej niż przez 14 dni od daty otrzymania zgody WARTY.
5. Jeżeli Ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 1 pkt 1, WARTA jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
6. Jeżeli Ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 1 pkt 3, WARTA może odpowiednio zmniejszyć wysokość odszkodowania, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło WARCIE ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia.
7. Jeżeli niedopełnienie przez Ubezpieczonego pozostałych obowiązków określonych w ust. 1 oraz w ust. 3 miało wpływ na powstanie szkody, zwiększenie jej rozmiarów lub ustalenie okoliczności zdarzenia i zakresu szkody, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania lub odpowiednio zmniejszyć jego wysokość.
8. Szkodę polegającą na obniżonym wskaźniku polaryzacji Ubezpieczony powinien zgłosić niezwłocznie po uzyskaniu dokumentu wydanego przez Oddział odbioru buraków/cukrowni potwierdzającego obniżony wskaźnik polaryzacji w burakach cukrowych.

Ustalenie odszkodowania §24

1. Ustalenie rozmiaru szkody w uprawie, tj. analizy fizycznych uszkodzeń roślin na gruncie oraz utraty plonu głównego w transporcie, dokonuje przedstawiciel WARTY, tj. pracownik WARTY lub podmiot zewnętrzny wykonujący czynności rzeczoznawcze na rzecz WARTY, w obecności Ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej, z zastrzeżeniem §8 ust. 5. Nieobecność Ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej zawiadomionej o terminie oględzin nie wstrzymuje przeprowadzenia oględzin.
2. W przypadku gdy podczas oględzin Ubezpieczony będzie korzystał z usług rzeczoznawcy, koszty jego uczestnictwa Ubezpieczony ponosi we własnym zakresie. WARTA nie jest związana ustaleniami i wnioskami rzeczoznawcy powołanego przez Ubezpieczonego.
3. Jeżeli z uwagi na terminy agrotechniczne nie jest możliwe ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego, WARTA może dokonać wstępnej szacunkowej oceny przyczyny i wysokości szkody, przeprowadzając oględziny na polu dotkniętym szkodą. W takim przypadku oględziny końcowe dokonywane są w terminie, w którym z uwagi na terminy agrotechniczne jest możliwe ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego oraz rozmiarów szkody.
4. Przedstawiciel WARTY dokonuje oględzin uszkodzonej uprawy, ocenia jej stan, ustala fazę rozwojową roślin, w której nastąpiła szkoda, powstałe symptomy szkody, wpływ innych czynników obniżających plon główny oraz dokonuje oceny strat powstałych na skutek wystąpienia zdarzenia ubezpieczonego. W razie potrzeby pobiera on próby uszkodzonych roślin.
5. Na podstawie dokonanych oględzin, o których mowa w ust. 4, przedstawiciel WARTY określa procentowo fizyczne uszkodzenia roślin, które nie są tożsame z procentem straty plonu głównego. Procent straty plonu głównego, stanowiący podstawę do ustalenia wysokości szkody, określany jest w oparciu o normy udostępnione na stronie WARTY, które uwzględniają możliwości regeneracyjne roślin.
6. WARTA zastrzega sobie prawo do weryfikacji otrzymanej dokumentacji szkodowej, w szczególności poprzez przeprowadzenie ponownych oględzin. W takim przypadku WARTA ustala wysokość szkody w oparciu o ustalenia i wynik takiej weryfikacji.

§25

1. Wysokość szkody ustala się oddzielnie na każdym polu.
2. **Symptomami szkód w ubezpieczonych ryżkach są:**
 - 1) **deszcz nawalny** – oderwanie roślin lub ich części, wyrwanie, przemieszczenie lub wypłukanie roślin lub nasion z gleby, zamulenie, złamanie, pęknięcia, wybicie, naderwanie, trwałe zagięcia, zaskorupienie gleby uniemożliwiające wschody roślin;
 - 2) **grad** – złamanie, ścięcia, pęknięcia, wgniecenia, ślady po uderzeniach (ocętkowanie), rozcięcia, wybicie, przecięcia części lub całych roślin i ich obłuczenia;
 - 3) **huragan** – wyrwanie roślin z naturalnego podłoża, złamanie, naderwanie, oderwanie, pęknięcie, trwałe zagięcia, wybicie ziarna;
 - 4) **lawina lub obsunięcie się ziemi** – złamanie, ścięcia, wyrwanie z podłoża, pęknięcie, zamulenie, zasypanie materią organiczną lub mineralną roślin uniemożliwiające lub ograniczające ich plonowanie;
 - 5) **ogień lub piorun** – spalanie roślin lub osmolenie sadzą lub dymem;
 - 6) **powódź** – wyrwanie, przemieszczenie lub wypłukanie roślin lub części roślin z podłoża, zamulenie, zżółknięcie, wygnicie, przykrycie roślin lub ich części ziemią, piaskiem lub żwirami pochodzącym z naturalnych lub sztucznych zbiorników wód płynących;
 - 7) **przymrozki wiosenne** – uszkodzenie tkanek poprzez zamarzanie lub pękanie komórek, powodujące obumieranie lub uszkodzenie roślin lub części roślin uniemożliwiające lub ograniczające ich plonowanie;
 - 8) **susza** – wysychanie i obumieranie całych roślin lub ich części generatywnych, nieodwracalna utrata turgoru w komórkach roślin (wędnięcie) oraz przyspieszone dojrzewanie, powodujące ubytek masy plonu głównego;
 - 9) **ujemne skutki przezimowania** – brunatnienie i gnienie roślin, ubytki blaszki liściowej i masy korzenia, rozsadzenie tkanek rośliny wskutek zmiany turgoru wywołanej ujemnymi temperaturami, oderwanie części nadziemnej od korzenia oraz wysychanie wskutek mroźnych wiatrów;
 - 10) **wyleganie zbóż** – trwałe pochylenie łodyg u podstawy źdźbła;
 - 11) **zastoiska wodne** – wygnicie roślin lub ich części, uniemożliwiające lub ograniczające ich plonowanie.
3. W przypadku powstania szkody ustalenie stopnia utraty wartości plonu głównego jest uzależnione od:
 - 1) okresu, w którym powstała szkoda;
 - 2) gatunku uszkodzonej uprawy;
 - 3) fazy rozwoju roślin, w jakiej znajdowały się uprawy w dniu szkody.
4. **W przypadku szkody częściowej** za podstawę do obliczenia wysokości szkody przyjmuje się:
 - 1) rzeczywistą powierzchnię pola lub jego części, na której uprawa została uszkodzona lub zniszczona (ustalona w wyniku bezpośredniego pomiaru, na podstawie wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych lub innej dokumentacji gospodarstwa), nie większą jednak od powierzchni określonej w umowie ubezpieczenia;
 - 2) procentowy stopień utraty plonu głównego, ustalony na podstawie wykonanej analizy fizycznych uszkodzeń roślin, z zastrzeżeniem ust. 3;
 - 3) wydajność plonu głównego z 1 ha określoną w umowie ubezpieczenia; w przypadku ustalenia, że rzeczywista wydajność plonu głównego jest niższa o co najmniej 30% od wartości określonej w umowie ubezpieczenia, do wyliczenia wysokości szkody przyjmuje się rzeczywistą wydajność plonu głównego;
 - 4) cenę jednostkową plonu głównego podaną w umowie ubezpieczenia;
 - 5) liczbę zniszczonych drzew lub krzewów oraz cenę jednostkową sadzonek przyjętą do ubezpieczenia.

5. **W przypadku wystąpienia szkody całkowitej**, z wyłączeniem szkód powstałych na skutek ujemnych skutków przezimowania, za wysokość szkody całkowitej **przyjmuje się poniższe ryczałtowe wartości utraty plonu głównego:**
 - 1) dla roślin uprawnych (z wyjątkiem truskawek, owoców i nasadzeń drzew i krzewów, warzyw gruntowych i tytoniu), gdy szkoda całkowita powstała:
 - a) przed dniem 15 kwietnia – 25% wartości plonu głównego,
 - b) od dnia 15 kwietnia do dnia 10 maja – 40% wartości plonu głównego,
 - c) od dnia 11 maja do dnia 31 maja – 60% wartości plonu głównego,
 - d) po dniu 31 maja – 95% wartości plonu głównego;
 - 2) dla owoców drzew i krzewów owocowych – 70% wartości plonu głównego;
 - 3) dla owoców truskawek – 70% wartości plonu głównego;
 - 4) dla nasadzeń drzew i krzewów owocowych i nasadzeń truskawek – 90% wartości sadzonek drzew, krzewów owocowych oraz truskawek;
 - 5) dla warzyw gruntowych, gdy szkoda całkowita powstała do dnia 31 maja, jak również po tym terminie, gdy szkoda całkowita powstanie w czasie 30 dni od wysadzenia roślin lub wysiewu nasion – 25% wartości plonu głównego; po tym okresie – 85% wartości plonu głównego;
 - 6) dla tytoniu: gdy rośliny zostały zniszczone całkowicie przed terminem obowiązkowego zniszczenia roszady – 90% wartości roszady; po tym terminie przy całkowitej utracie plonu głównego – 70% wartości plonu głównego;
 - 7) dla tytoniu, chmielu i ziół w trakcie technologicznego procesu suszenia – średnie ceny rynkowe obowiązujące w dniu powstania szkody lub ceny wskazane w umowie kontraktacyjnej. Dla pozostałych upraw rolnych nie ujętych w niniejszym ustępie wysokość szkody całkowitej określa się według norm ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych.
6. **W uprawach roślin ozimych, uszkodzonych przez ujemne skutki przezimowania, rozmiar szkody ustala się w sposób ryczałtowy** (wysokość ryczałtu jest określona w umowie ubezpieczenia), obliczony według zasad określonych w ust. 4, z tym że warunkiem uznania odpowiedzialności za szkodę jest stwierdzenie po wiosennym wznowieniu wegetacji mniejszej liczby roślin żywych na 1 m² pola lub jego części niż:
 - 1) dla jęczmienia ozimego – 90 sztuk;
 - 2) dla pszenicy ozimej – 120 sztuk;
 - 3) dla pszenżyta ozimego i żyta ozimego – 100 sztuk;
 - 4) dla rzepaku ozimego wysiewanego tradycyjnie i punktowo – 15 sztuk;
 - 5) dla rzepiku ozimego – 25 sztuk;
 - 6) dla grochu ozimego – 45 sztuk;
 - 7) dla wyki ozimej – 80 sztuk.
7. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie wyższej jednak niż suma ubezpieczenia, z uwzględnieniem udziału własnego i franszyzy redukcyjnej, o których mowa w §18.
8. Rozmiar szkody, ustalony zgodnie z postanowieniami ust. 4–7, zmniejsza się o:
 - 1) stopień zmniejszenia plonu głównego, spowodowany chorobami lub szkodnikami;
 - 2) wartość pozostałości po szkodzie.
9. W ubezpieczeniu **upraw wysiewanych, wysadzanych lub plonujących kilkakrotnie** w ciągu okresu odpowiedzialności, do wyliczenia odszkodowania przyjmuje się plon główny upraw, który uległ szkodzie w jednym cyklu; a w przypadku roślin, których plon główny jest zbierany sukcesywnie w miarę dojrzewania, do wyliczenia odszkodowania przyjmuje się wartość plonu głównego pomniejszony o plon zebrany przed szkodą.
10. **W przypadku wystąpienia szkód wtórnych** wysokość każdej następnej szkody ustala się z uwzględnieniem wysokości poprzednio ustalonych szkód (wcześniejsze straty w tym plonie), z zastrzeżeniem ust. 9.
11. **Wysokość szkody powstałej w sianie zbóż spowodowanej przez działania ognia** ustala się w wysokości 5% sumy ubezpieczenia/ha plonu głównego danych zbóż, z uwzględnieniem powierzchni pola, na którym siano została zniszczona, nie większej jednak od powierzchni danej uprawy zbóż, podanej w dokumencie ubezpieczenia.
12. **Wysokość szkody powstałej na skutek wylegania korzeniowego zbóż** jest ustalana w wysokości 10% sumy ubezpieczenia danej uprawy.
13. **Wysokość szkody powstałej w związku z obniżeniem wskaźnika polaryzacji w burakach cukrowych** jest ustalana jednorazowo w wysokości 5% sumy ubezpieczenia uszkodzonej powierzchni uprawy za którą zostało wypłacone odszkodowanie uwzględniające ilościowy ubytek plonu.

§26

1. Wysokość kosztów poniesionych na wysiew lub wysadzenie uprawy zastępczej WARTA ustala po przedstawieniu przez Ubezpieczonego (wraz z wystąpieniem o zwrot tych kosztów) Karty Pola (lub innych dokumentów zawierających informacje o odmianie, rodzaju i dacie wykonanych zabiegów agrotechnicznych, terminie siewu lub wysadzenia, ilości wysiewu/obsady).
2. Wysokość ustalonych kosztów wysadzenia/wysiewu uprawy zastępczej nie może być wyższa niż przyjęta przy zawieraniu ubezpieczenia suma ubezpieczenia.

§27

1. Wysokość szkody, w razie wystąpienia utraty lub zniszczenia części albo całości plonu głównego w trakcie transportu WARTA ustala na podstawie iloczynu ilości utraconego plonu głównego oraz ceny jednostkowej ubezpieczonego plonu głównego, jednak nie więcej niż suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
2. Wysokość szkody zostaje pomniejszona o wartość pozostałości po zniszczonym lub uszkodzonym plonie głównym w trakcie transportu, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
3. WARTA w granicy sumy ubezpieczenia plonu głównego w trakcie transportu pokrywa dodatkowo poniesione przez Ubezpieczonego i udokumentowane koszty:
 - 1) ratunku ubezpieczonego plonu głównego, mające na celu zmniejszenie strat lub niedopuszczenie do ich zwiększenia;
 - 2) wynagrodzenia rzeczoznawców, powołanych za zgodą WARTY w celu ustalenia okoliczności zdarzenia lub rozmiaru szkody;
 - 3) usunięcia pozostałości po szkodzie łącznie z kosztami wywozu, krótkotwałego składowania i utylizacji, pod warunkiem, że Ubezpieczony jest zobowiązany do dokonania tych czynności.

Wypłata odszkodowania §28

1. Odszkodowanie jest wypłacane w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez WARTĘ zgłoszenia szkody.
2. Jeżeli w terminie określonym w ust. 1 wyjaśnienie okoliczności koniecznych dla ustalenia odpowiedzialności WARTY lub wysokości odszkodowania nie jest możliwe, WARTA wypłaca odszkodowanie w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Bezsprawną część odszkodowania WARTA wypłaca w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody. Przez bezsprawną część odszkodowania rozumie się kwotę, która może być wypłacona po spełnieniu łącznie następujących warunków:
 - 1) została ustalona odpowiedzialność WARTY za zgłoszoną szkodę;
 - 2) nieznana jest dokładna, ostateczna wysokość szkody, jednak z całą pewnością wiadomo, że wysokość szkody przekroczy kwotę zakwalifikowaną jako bezsprawną część odszkodowania.
3. WARTA jest zobowiązana powiadomić pisemnie Ubezpieczonego, w terminach określonych w ust. 1–2, o:
 - 1) przyczynach niemożności zaspokojenia roszczeń w terminach wskazanych powyżej;
 - 2) odmowie wypłaty lub wypłacie odszkodowania w innej wysokości niż w zgłoszonym roszczeniu, ze wskazaniem okoliczności i podstawy prawnej oraz pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
4. Jeżeli ta sama uprawa w tym samym czasie jest ubezpieczona od tego samego ryzyka w dwóch lub więcej Zakładach Ubezpieczeń na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać odszkodowania przewyższającego wysokość szkody. Każdy z Zakładów Ubezpieczeń odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

Roszczenia regresowe

§ 29

1. Roszczenie Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej, odpowiedzialnej za szkodę, przechodzi na WARTĘ do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli WARTA pokryła tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami WARTY.
2. Nie przechodzi na WARTĘ roszczenie Ubezpieczonego do osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że wyrządziły one szkodę umyślnie.
3. Jeżeli Ubezpieczony, bez zgody WARTY, zrzekł się roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, WARTA może odmówić odszkodowania lub odpowiednio zmniejszyć jego wysokość.
4. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie ujawnione zostało po wypłaceniu odszkodowania, WARTA może żądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części odszkodowania.

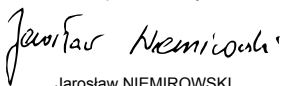
Postanowienia końcowe

§ 30

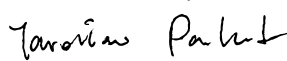
1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych OWU stosuje się prawo polskie.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU stosuje się odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne obowiązujące przepisy prawne.
3. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Skargi, zażalenia, w tym reklamacje, mogą być składane do WARTY:
 - 1) na piśmie na adres: skr. pocztowa 1020, 00-950 Warszawa;
 - 2) na piśmie na adres do doręczeń elektronicznych: AE:PL-12869-16149-GHRES-21;
 - 3) elektronicznie za pomocą formularza www.warta.pl/reklamacje;
 - 4) telefonicznie pod nr 502 308 308 (koszt połączenia zgodnie z taryfą operatora);
 - 5) w każdej jednostce WARTY na piśmie doręczonym osobiście lub ustnie do protokołu.
5. WARTA rozpatrzy skargę, zażalenie lub reklamację w terminie 30 dni od daty wpływu i udzieli odpowiedzi na piśmie przesyłką listową lub pocztą elektroniczną na wniosek składającego skargę, zażalenie, reklamację. W szczególnie skomplikowanych przypadkach termin na udzielenie odpowiedzi może zostać przedłużony do 60 dni, o czym wnoszący skargę, zażalenie, reklamację zostanie uprzednio powiadomiony.
Organem właściwym do rozpatrzenia skargi, zażalenia, reklamacji jest jednostka organizacyjna wyznaczona przez Zarząd WARTY.
6. Podmiotem uprawnionym do pozasądowego rozpatrywania sporów jest:
 - 1) Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego (strona [www: https://www.knf.gov.pl](https://www.knf.gov.pl));
 - 2) Rzecznik Finansowy (strona [www: https://www.rf.gov.pl](https://www.rf.gov.pl)).
7. W porozumieniu z Ubezpieczającym mogą być wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
8. Wszystkie zmiany i odstępstwa od postanowień niniejszych OWU są sporządzane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
9. Niniejsze OWU w powyższym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 22 czerwca 2025 roku.

Wiceprezes Zarządu

Prezes Zarządu

Jarosław NIEMIROWSKI

Jarosław PARKOT

INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA KLIENTA UBEZPIECZENIA MAJĄTKOWE

WARTA dba o Pani/Pana dane, dlatego w trosce o ich bezpieczeństwo prosimy o zapoznanie się z klauzulami informacyjnymi dotyczącymi ich przetwarzania.

	DLA UBEZPIECZAJĄCEGO	DLA UBEZPIECZONEGO
ADMINISTRATOR I DANE KONTAKTOWE	Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „WARTA” S.A. z siedzibą w Warszawie, Rondo I. Daszyńskiego 1, 00-843 Warszawa („WARTA”). Z administratorem można się kontaktować pisemnie pod podanym adresem siedziby lub w sposób wskazany na stronie www.warta.pl .	
ZAKRES I ŹRÓDŁO DANYCH	WARTA uzyskała Pani/Pana dane osobowe od Ubezpieczającego w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o sporządzenie oferty ubezpieczenia lub w związku z zawarciem umowy ubezpieczenia.	
CEL, PODSTAWA PRAWNA I OKRES PRZETWARZANIA DANYCH	Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez WARTĘ w celu: 1) oceny ryzyka ubezpieczeniowego, wyliczenia składki ubezpieczeniowej oraz obsługi i wykonania umowy ubezpieczenia na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, do czasu upływu okresów przedawnienia roszczeń. W tym celu WARTA stosuje procesy oparte na zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu, które wiążą się z oceną informacji przetwarzanych na Pani/Pana temat przez system informatyczny (bez wpływu człowieka) i z zaszerogowaniem Pani/Pana do określonej grupy, w celu wyliczenia wysokości składki ubezpieczeniowej. Podstawą profilowania będą dane zawarte we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia oraz dane zebrane na podstawie innych umów ubezpieczenia zawartych przez Panią/Pana z WARTĄ, jak również dane dotyczące historii szkodowości. Konsekwencją takiego przetwarzania będzie automatyczna decyzja dotycząca wysokości składki lub innych warunków umowy ubezpieczenia. Ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania takiej decyzji, do wyrażenia własnego stanowiska lub do podjęcia decyzji przez pracownika; 2) zapobiegania i wykrywania przestępczości – na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej przez 5 lat, a w przypadku przedsiębiorców przez 10 lat od zawarcia umowy ubezpieczenia; 3) reasekuracji ryzyka – na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez WARTĘ, tj. zmniejszenia ryzyka ubezpieczeniowego związanego z zawartą umową, do czasu upływu okresów przedawnienia roszczeń dla obsługi i wykonania umowy ubezpieczenia; 4) windykacji i dochodzenia roszczeń oraz obrony praw WARTY w postępowaniach przed sądami i organami państwowymi – na podstawie prawnie uzasadnionego interesu WARTY, tj. możliwości dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami, do czasu upływu terminów przedawnienia roszczeń przysługujących WARCIE bądź przedawnienia karalności czynu popełnionego na szkodę WARTY; 5) marketingu własnych produktów lub usług WARTY, w tym profilowania w celu określenia preferencji lub potrzeb w zakresie produktów ubezpieczeniowych i finansowych oraz w celu przedstawienia odpowiedniej oferty, na podstawie prawnie uzasadnionego interesu realizowanego przez WARTĘ, tj. promowania własnych produktów lub usług WARTY, do czasu wyrażenia przez Panią/ Pana sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych w tym celu; 6) dochodzenia roszczeń regresowych przez WARTĘ (w przypadku wypłaty przez WARTĘ odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez osobę trzecią) – na podstawie przepisów kodeksu cywilnego, przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących Pani/Panu względem osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę; 7) likwidacji szkody (o ile zostanie zgłoszona), w tym obsługi zgłoszenia, wydania decyzji ubezpieczeniowej i wypłaty odszkodowania lub innego świadczenia – na podstawie umowy, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz przepisów kodeksu cywilnego, do momentu wydania przez WARTĘ decyzji w przedmiocie wypłaty odszkodowania lub innego świadczenia, a także w celu rozpatrywania reklamacji (o ile zostanie złożona) – na podstawie przepisów o rozpatrywaniu reklamacji, a po upływie tego okresu w celach archiwizacyjnych na wypadek zgłoszenia kolejnej szkody lub dodatkowych roszczeń – na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez WARTĘ, tj. obrony przed roszczeniami, przez okres przedawnienia przysługujących Pani/Panu roszczeń; 8) ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości, w tym w celach statystycznych, na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przez okres obowiązywania umowy, przez okres likwidacji szkody w przypadku zgłoszenia szkody lub innego roszczenia oraz przez czas trwania ewentualnych postępowań sądowych związanych z dochodzonym przez Panią/Pana roszczeniem; 9) rachunkowym, na podstawie przepisów o rachunkowości, przez okres wskazany w tych przepisach, przedłużony o okres dochodzenia roszczeń; 10) oceny satysfakcji z usług WARTY – na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez WARTĘ, tj. kontroli przebiegu i podnoszenia standardów realizowanych usług na podstawie zebranych przez WARTĘ opinii, przez okres obowiązywania umowy ubezpieczenia a także w okresie następującym po rozpatrzeniu roszczeń o wypłatę odszkodowania lub świadczenia zgłoszonych do WARTY; 11) rozpatrywania wniosków, skarg i reklamacji innych niż związane z procesem likwidacji szkody – na podstawie przepisów o rozpatrywaniu reklamacji, a po ich rozpatrzeniu, w celach archiwizacyjnych, na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez WARTĘ, tj. kontroli prawidłowości prowadzenia tych postępowań.	
DO CZEGO PRZYSŁUGUJE PANI/ PANU PRAWO	Przysługuje Pani/Panu prawo do: 1) dostępu do swoich danych – czyli uzyskania od WARTY potwierdzenia, czy przetwarzane są Pani/Pana dane osobowe; uzyskania ich kopii oraz informacji m.in. o: celach przetwarzania, kategoriach danych, kategoriach odbiorców danych, planowanym okresie ich przechowywania i źródle ich pozyskania przez WARTĘ; 2) ich sprostowania – czyli poprawienia lub uzupełnienia dotyczących Pani/Pana danych osobowych, które są nieprawidłowe lub niekompletne; 3) ich usunięcia – w przypadkach wskazanych w art. 17 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, w szczególności w przypadku, gdy dane osobowe nie są już niezbędne do celów, w których zostały zebrane, lub złożony został skuteczny sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych (o ile nie zakłada to realizacji umowy lub obowiązków WARTY wynikających z przepisów prawa); 4) ograniczenia przetwarzania – czyli zaprzestania przetwarzania, w szczególności, gdy kwestionuje Pani/Pan prawidłowość danych osobowych lub wnosi sprzeciw wobec ich przetwarzania – na okres pozwalający WARCIE zweryfikować zasadność żądania; 5) przenoszenia swoich danych – czyli do uzyskania od WARTY w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego Pani/Pana danych osobowych, które Pani/Pan dostarczył(a) WARCIE i które WARTA przetwarza na podstawie Pani/Pana zgody lub na podstawie zawartej z Panią/Panem umowy. Ponadto ma Pani/Pan prawo zażądać, aby WARTA przesłała innemu administratorowi Pani/Pana dane osobowe, o ile jest to technicznie możliwe; 6) wniesienia sprzeciwu z przyczyn związanych ze szczególną sytuacją wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez WARTĘ, w tym profilowania na tej podstawie, oraz do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych na potrzeby marketingu bezpośredniego przez WARTĘ; Pomimo sprzeciwu WARTA jest uprawniona w dalszym ciągu przetwarzać te dane osobowe, jeżeli wykáže istnienie ważnych, prawnie uzasadnionych podstaw do przetwarzania, nadrzędnych wobec interesów, praw i wolności osoby, której dane dotyczą, lub podstaw do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń. Przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia w dowolnym momencie sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych na potrzeby marketingu bezpośredniego przez WARTĘ; 7) wniesienia skargi do Organu Nadzoru w zakresie danych osobowych (jest nim Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych). Jeżeli wyraził(a) Pani/Pan zgodę na przetwarzanie danych osobowych, ma Pani/Pan prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie. Cofnięcie zgody pozostaje bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem. Przysługuje Pani/Panu prawo do uzyskania interwencji ze strony pracownika WARTY wobec decyzji opierającej się na zautomatyzowanym przetwarzaniu, do wyrażania własnego stanowiska i do zakwestionowania tej decyzji poprzez kontakt z WARTĄ przez jej agenta, infolinię lub wysłanie wiadomości na adres e-mail: IOD@warta.pl.	
DANE KONTAKTOWE INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	W celu cofnięcia zgody lub skorzystania z przysługujących praw należy się skontaktować z inspektorem ochrony danych lub agentem. Kontakt z inspektorem jest możliwy drogą elektroniczną poprzez: IOD@warta.pl lub drogą pisemną pod adresem siedziby WARTY podanym powyżej. Dane inspektora dostępne są na stronie internetowej: www.warta.pl w zakładce „Kontakt”. Kontakt z agentem ubezpieczeniowym jest możliwy osobiście lub drogą telefoniczną.	
ODBIORCY DANYCH	Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być: inne zakłady ubezpieczeń lub inne zakłady reasekuracji, Komisja Nadzoru Finansowego, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, biura informacji gospodarczej i biura informacji kredytowej – o ile została udzielona w tym zakresie zgoda, organy administracji państwowej, o ile nie żądają udostępnienia w związku z toczącym się postępowaniem, a obowiązek udostępnienia danych wynika z przepisów prawa.	Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być: inne zakłady ubezpieczeń lub inne zakłady reasekuracji, Komisja Nadzoru Finansowego, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, organy administracji państwowej, o ile nie żądają udostępnienia w związku z toczącym się postępowaniem, a obowiązek udostępnienia danych wynika z przepisów prawa.
	Ponadto Pani/Pana dane mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie WARTY, m.in. dostawcom usług IT mającym siedzibę w Polsce lub na obszarze EOG, dostawcom usług archiwizacji dokumentacji, likwidacji szkód, dostawcom usług assistance będących przedmiotem ubezpieczenia, windykacji należności, kancelariom prawnym świadczącym wsparcie prawne, rzeczoznawcom majątkowym lub orzecznikom medycznym, agencjom marketingowym czy też agentom ubezpieczeniowym obsługującym umowę ubezpieczenia – przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z WARTĄ i wyłącznie zgodnie z jej poleceniami.	
INNE ŹRÓDŁA POZYSKIWANIA DANYCH	WARTA zbiera dane od podmiotów zewnętrznych, tj.: biur informacji gospodarczej oraz biur informacji kredytowej – w zakresie niezbędnym do oceny ryzyka ubezpieczeniowego, o ile została udzielona w tym zakresie zgoda; innych zakładów ubezpieczeń – w zakresie zgłoszonych zdarzeń; w przypadku przedsiębiorców – z rejestru podmiotów gospodarki narodowej (REGON) prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny – w celu weryfikacji ich poprawności oraz od innych podmiotów – w zakresie niezbędnym do oceny ryzyka, wykonania umowy lub oceny zgłoszonego roszczenia.	WARTA zbiera dane od podmiotów zewnętrznych, tj.: od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego – m.in. w zakresie historii szkodowości i weryfikacji danych podmiotu; innych zakładów ubezpieczeń – w zakresie zgłoszonych zdarzeń, placówek medycznych – w zakresie informacji o stanie zdrowia, o ile została wyrażona zgoda; dostawców usług assistance – w zakresie przebiegu i rezultatów wykonanych usług; w przypadku przedsiębiorców – z rejestru podmiotów gospodarki narodowej (REGON) prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w zakresie danych tam ujawnionych w celu weryfikacji ich poprawności oraz od innych podmiotów – w zakresie niezbędnym do oceny ryzyka, wykonania umowy lub oceny zgłoszonego roszczenia.
OBOWIĄZEK PODANIA DANYCH	Podanie danych jest niezbędne do zawarcia umowy, jak również może wynikać z przepisów prawa – brak podania tych danych może uniemożliwić zawarcie umowy ubezpieczenia. Podanie danych do celów marketingowych jest dobrowolne.	